

EOX-solunsalpaajahoito

(epirubisiini-oksaliplatiini-kapesitabiini)

Sinulle annettava EOX-hoito on tarkoitettu maha- tai ruokatorvisyövän hoitoon ennen leikkausta ja/tai sen jälkeen.

Miten EOX-solunsalpaajahoito annetaan?

Hoidon toteuttamista varten sinulle laitetaan käden laskimoon kanyyli, joka poistetaan tiputuksen päätyttyä. Jos pelkää pistämistä, voidaan ihon pinta puuduttaa Emla-laastarilla. Asiasta kannattaa keskustella hoitohenkilökunnan kanssa.

Ennen solunsalpaajahoitoa sinun tulee käydä verikokeilla edeltävänä päivänä lähimmässä terveyskeskuksen laboratoriossa. Oma hoitajasi antaa sinulle lähetteen tarvittaessa sinne ja ohjeistaa sinua esim. ravinnotta olosta.

Solunsalpaajahoidot annetaan yleensä hitaana tiputuksena suoneen joko poliklinikalla tai osastolla. Joitakin solunsalpaajia annetaan myös tabletteina. Silloin hoito toteutetaan kotona.

Sinulle annettavassa EOX-hoidossa on kolme eri lääkeainetta ja hoito toteutetaan poliklinikalla yhtenä päivänä kolmen viikon välein sekä väliajalla kotona solunsalpaajatabletteja ottaen.

Hoito aloitetaan pahoinvoinnineläköityksellä. Ensimmäinen solunsalpaaja eli epirubisiini tiputetaan nopeasti noin viiden minuutin kuluessa. Tämä lääkeaine on väriltään punaista ja punainen väriaine poistuu virtsan mukana värjäten sen punaiseksi. Epirubisiinin jälkeen tulee oksaliplatiini-lääke, joka tiputetaan kahden tunnin aikana. Kolmas lääke on kapesitabiini, jota syödään erillisen ohjeen mukaan kotona hoitopäivän illasta alkaen joka päivä aamuin illoin.

Hoito poliklinikalla kestää kerrallaan noin kolme tuntia.

Hoidon aikana voit istua hoitotuolissa tai maata sängyssä kuntosi mukaan. Hoidon aikana voit liikkua eli käydä esimerkiksi WC:ssä tai juoda ja syödä omia eväitäsi.

EOX-hoidon haittavaikutukset

Solunsalpaajat vaikuttavat **luuytimen toimintaan** ja se ilmenee tiettyjen veriarvojen laskuna. Lähinnä seuraamme valkosolujen eli leukosyyttien riittävyyttä, koska niiden lasku aiheuttaa tulehdusherkkyyttä. Tulehdusriskiä vähentää hyvä käsi- ja suuhygienia. Veriarvoihin et itse

pysty vaikuttamaan. Jos kuume nousee yli 37.5 tai jos yleiskuntosi heikkenee, on sinun otettava heti yhteyttä lääkäriin tai omaan hoitajaasi.

Solunsalpaajat voivat aiheuttaa **pahoinvointia ja oksentelua**. Siksi sinulle kirjoitetaan kotiin reseptit pahoinvoinnin estolääkkeistä. Näitä lääkkeitä tulee ottaa lääkärin ohjeen mukaisesti hoitoa seuraavina päivinä. Runsas juominen (1,5 - 2 litraa) ja helposti sulavan ravinnon nauttiminen hoidon jälkeen lievittävät huonovointisuutta ja nopeuttavat toipumista. Jos oksentelu jatkuu useita päiviä lääkityksestä huolimatta, tulee sinun ottaa yhteyttä lääkäriin tai omaan hoitajaasi. Päänsärkyä voi esiintyä liittyen pahoinvoinninestolääkitykseen, siihen voit ottaa lievittävää särkylääkettä (esim. Burana, Para-Tabs).

Oksaliplatiinin tyypilliset haittavaikutukset ovat väärät tuntohermojen aistimukset, esim. kylmä aistitaan kipupistelynä ja kylmä juoma voi aiheuttaa nielukrampin. Nielukramppi laukeaa lämmittämällä kaulaa. Kipupistelyoire saattaa kestää muutamia päiviä. Oireita voi estää välttämällä kylmiä juomia/ruokia ja varomalla ulkoilua kylmässä. Kaula kannattaa suojata huivilla.

Hoitokertojen myötä haitat voivat lisääntyä sekä sormiin että jalkoihin voi tulla kömpelyyttä ja puutumista. Mikäli oire selvästi pitkittyy tai lisääntyy hoitojen myötä, muista mainita asiasta lääkärille tai omalle hoitajallesi.

Hoitojen yhteydessä voi esiintyä myös **ripulia tai ummetusta**. Nämä oireet johtuvat yleensä pahoinvoinninestolääkityksestä tai ne voivat olla solunsalpaajien haittavaikutuksia. Jos oireet jatkuvat kahden päivän ajan hoidosta huolimatta, niin ota yhteyttä lääkäriin tai omaan hoitajaasi.

Hoitoihin voi myös **liittyä iho- ja limakalvo-oireita**: ihon kuivumista, silmien ärtymistä, nenän limakalvojen arkuutta ja suun arkuutta. Suun arkuutta voit hoitaa keittosuolapurskutteluilla. Ohjeen saat omalta hoitajaltasi.

Mielialamuutokset ovat yleisiä solunsalpaajahoidon aikana. Väsymys ja uupumus lisääntyvät hoitokertojen myötä. Voit olla masentunut ja silloin sinulle pyritään järjestämään ammattiauttajan apua. Sinun kannattaa keskustella mieltäsi painavista asioista oman hoitajasi kanssa.

Hiustenlähtö on tässä hoidossa todennäköistä, mutta saat palvelusetelin peruukin hankintaa varten. Peruukista korvataan vain osa ja lopun maksat itse. Voit kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin saat maksusitoumuksen peruukin hankintaa varten. Hiukset kasvavat aina takaisin hoidon päätyttyä.

Solunsalpaajahoido vaikuttaa usein myös **seksuaalisuuteen** vähentämällä halukkuutta. Tilanne on yleensä ohimenevä, mutta siitä kannattaa mainita hoitavalle lääkärille.

Itsehoito solunsalpaajahoidon aikana

On suositeltavaa, että pidät yleiskunnostasi huolta hoidon aikana. Voit harrastaa kevyttä liikuntaa voimiesi mukaan. Ulkoilu, monipuolinen ravinto, riittävä nesteiden juonti, riittävä uni ja lepo auttavat sinua hyvän yleiskunnon säilyttämisessä. Vitamiinien ja hivenaineiden käytöstä sinun tulee keskustella ensin lääkärisi kanssa, koska ne voivat suurina määrinä käytettyinä vaurioittaa maksaa ja munuaisia. Saunomista ei suositella hoitopäivinä.

Tupakoinnin lopetus on tärkeä osa syövän hoitoa. Tupakointi heikentää solunsalpaajahoidon tehoa. Tupakoinnin lopettaminen parantaa useiden syöpäsairauksien ennustetta. Tupakoinnin lopettamisessa sinua auttaa tupakastavieroitusohjaaja, jonka yhteystiedot saat omalta hoitajaltasi.

Alkoholin käyttöä ei suositella lainkaan sytostaattihoitojen aikana.

Koska solunsalpaajat poistuvat osittain munuaisten kautta, pitää WC huuhtoa kaksi kertaa joka virtsaamisen jälkeen hoitopäivänä ja sitä seuraavana päivänä.

Hampaiden tulee olla kunnossa ennen solunsalpaajahoidon aloitusta. Jos sinulle tulee hoitojen aikana hammasvaivoja, niin keskustele aina lääkärisi tai oman sairaanhoitajasi kanssa ennen kuin varaat aikaa hammaslääkärille. Esim. hampaan juurihoito on toimenpide, jonka ajankohta täytyy sovittaa hoitojen mukaan.

Hoitohenkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus, joten voit herkästi ottaa omaan hoitajaasi yhteyttä. Nimeä myös lähiomainen, jolle tarvittaessa saa antaa sinua koskevia tietoja.

Ota herkästi yhteyttä, jos jokin asia painaa mieltäsi:

- Mieltä askarruttavissa asioissa yhteys arkipäivisin syöpätautien poliklinikalle kello 8-15
- Sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa sinua neuvoo klinikkamme sosiaalityöntekijä
- Apuvälineisiin, sopeutumisvalmennuskursseihin ja työhön palaamiseen liittyvissä asioissa auttaa kuntoutusohjaaja.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Vaihe 02 313 0000

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.